

Tényfeltáró tanulmány
Magyarország népesedési
helyzetéről,
középtávú alakulásáról.

2050.
A demográfiai
katasztrófa éve?

Dér László

2014. május

Tartalomjegyzék

Előhang	5
A magyar népesség alakulása a XX. században	6
Fogyatkozó magyarság. Okok és mérték.....	7
A népességfogyás hatásai a társadalomra	13
A lakosság jövedelmének és fogyasztásának jellemzői.....	17
A jövő, és amit tenni kell azért, hogy azt elkerülhessük	19
Mi lehet a megoldás?	20
Zárszó helyett	23
Felhasznált irodalom	24
A statisztikai táblázatok jegyzéke	25

Előhang

Közép- és Kelet-Európa országainak társadalmi becslések szerint a 2050-es évekre összeomlanak, de jelentős változások prognosztizálhatók Európa többi, fejlettebb országában is. Az ok, az a demográfiai hullámvölgy, amely végigsöpör egész Európán. Ahhoz, hogy egy nemzet népesség száma szinten maradjon az szükséges, hogy a nők átlagban 2,1 gyermeket szüljenek. Ma, ez az álomnak tetsző állapot azonban csak Albániában létezik, a többi európai államban nem. Megközelítő adatok regisztrálhatók a Skandináv államokban és Nagy-Britanniában, a többiben – Lengyelország kivételével, - még az 1,4-es mutatót sem érik el. Magyarország is a sereghajtók közé tartozik, a maga 1,34-es mutatójával.¹ Továbbbrontja az összképet, ha mélyebbre ásunk az adatokban. „Az adatok ugyanis együtt tartalmazzák a társadalomnak a szülések szempontjából döntő mértékben eltérő részét: az adott országok többségi, európai társadalmának és az iszlám, indiai, stb. bevándorlók, illetve a közép-kelet-európai országokat tekintve a cigány lakosság mutatóit. Ez utóbbiak családjában kétszeres-háromszoros a gyerekszám a többségi lakossághoz képest, így az együtt kezelés elrejtí a többségi társadalomnak a fent megadott számokhoz képest jóval nagyobb mértékű csökkenését és az ide tartozó közösségek elöregedésének jóval nagyobb mértékű gyorsaságát.”² Ha tovább vizsgáljuk a helyzetet, újabb tények súlyosbítják a tényeket: a többségi társadalmi réteg népessége gyorsabb ütemben öregedik, az elhalálási ráta pedig jelentősen meghaladja a születések arányát.

Az ENSZ demográfiai kutatóközpontjának adatai szerint, - amelyben a 2050-es évek Európájának népesség összetételét vizsgálja, - két fontos eltérés van az iszlám, és indiai bevándorlók, valamint a cigányság között:

- Nyugat-Európában az iszlám többség kialakulásával fokozatosan a civilizációs ellentét is színezi a régi és az új többség együttélését, de az ellenséges új iszlám többségnek, a meglévő „munkagépezetbe” (termelésbe, hivatalokba és más intézményekbe) bevonása nagyrészt lehetséges.
- Közép-Kelet-Európában ezzel szemben az elöregedő többségi társadalom és a felduzzadt, fokozatosan többséggé váló cigányság között civilizációs ellentét nincs, de bevonásuk a munkagépezetbe – a cigányságon belül kialakult családi, szocializációs minták ellenálló ereje miatt – csak nagyon kis mértékben lehetséges³

Az általános, európai kitekintés után nézzünk körül a saját házunk táján, vizsgáljuk meg, hogy milyen történelmi, társadalmi, gazdasági és szociális

¹ Az adatok az ENSZ 2002-es „World Population Prospects” tanulmányából valók

² Pokol Béla „Európa végnapjai” A demográfiai összeroppanás következményei (Kairosz Kiadó Budapest, 2011.

³ Pokol Béla u.o.

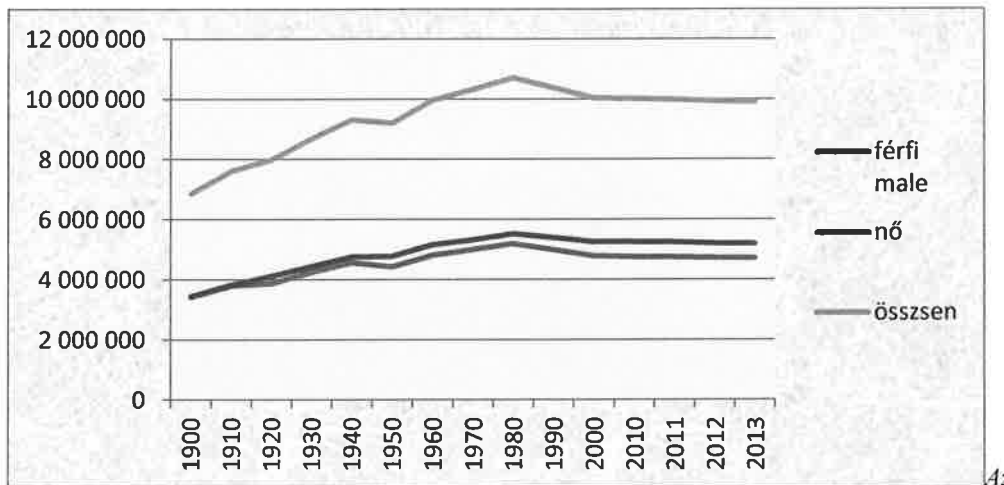
körülmények vezettek a Magyarországon is katasztrófával fenyegető helyzet kialakulásához.

A magyar népesség alakulása a XX. században

Egy ország létét, gazdasági erejét, politikai befolyását, társadalmi életét meghatározó tényezők közül az egyik legjelentősebb a népesség számának alakulása. Amennyiben, és ahol a lakosság lélekszáma növekszik, de legalább is szinten marad, ott megteremtődik az adott ország fejlődésének az egyik alappillére.

Sajnálatos módon hazánk azon nemzetek közé tartozik, ahol a népesség száma folyamatosan és rohamosan fogy. A II. világháborút követő rövid időszak népességnövekedését az 1980-as éveket követően folyamatos csökkenés váltotta fel, melyet a következő grafikonon szemléltetünk.

A népesség alakulása 1900 és 2013 között

Az adatok a KSH adatbázisai és kiadványai alapján

Látható, hogy a két világháború jelentős embervesztesége és az ország területének drasztikus megcsonkítása ellenére is a lélekszám folyamatosan növekszik 1980 –ig. Az azt követő csökkenés indoklására számos teória született, negatív hatását az ország életére a statisztikai adatok, a gazdasági, társadalmi, szociális mutatók egyértelműen igazolják. Ha a történelmi okokat nézzük, akkor azt állapíthatjuk meg, hogy a nép pozitív, vagy negatív hozzáállása volt az elsődleges befolyásoló tényező a népesség növekedésének, majd később a csökkenésének.

Egyrészt pótolni kellett a háborúkban, a belső fegyveres konfliktusokban elesett családtagokat. Emellett külön ki kell emelni a kor család-szerkezetét, működését. A vidék családjainak fő megélhetését a földművelés jelentette, a szegénység, a gépesítettség hiánya a nagy lélekszámú családot preferálta, hiszen a család tagjai jelentették a legolcsóbb munkaerőt. Ezért aztán nem volt ritka a 6-8 gyermekes család sem, mivel a „munkaerő

felesleg” elment napszámba, summásnak, arató vagy kubikos brigádba állt, így segítve a család fennmaradását, megélhetését.

Nem szabad arról sem megfeledkezni, hogy a kulturális igény is jóval kisebb volt, ha mégis volt, akkor nem volt pénz rá, és ugye a televízió, valamint a szórakoztató elektronika egyéb vívmányai sem fejtették ki negatív hatásukat a családtervezésre. Nem szabad azt sem elfelejteni, hogy nem volt általánosan elfogadott a magzatelhajtás, de ha mégis megesett és kiderült az ellen erélyesen fellépett a törvény és az egyházak, azt drákói szigorral büntették.

A kor politikai és eszmei irányzatai is segítették a népesség szaporodását. Hazafias kötelességnek számított a nagycsalád alapítása és fenntartása, melyeket a vallás irányítói az egyházak is kiemelten támogattak.

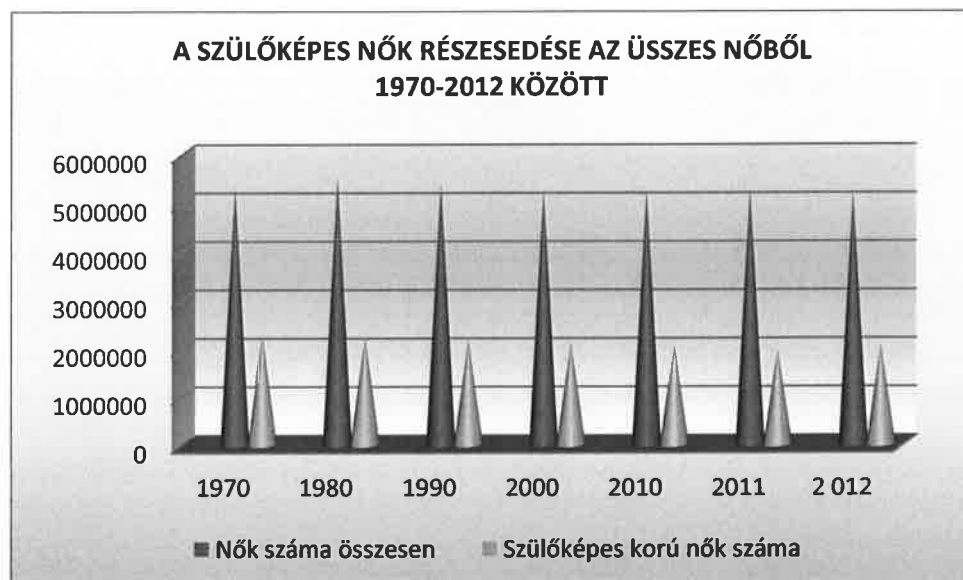
Fogyatkozó magyarság. Okok és miértek.

A II. világháborút követő politikai és ideológiai változások a népesség növekedését eredményezték. A kommunista párt vezetői ugyan nem a nemzet jólétére való tekintettel szorgalmazták és támogatták a népesedési politikát, hanem azért mert szükség volt az olcsó és nagy tömegű munkaerőre. Szigorítottak az abortusz törvényen és erélyesebben léptek fel a magzatelhajtókkal szemben. A „Ratkó” korszaknak nevezett időszak jelentősen befolyásolta azt a demográfiai hullámhegyet, amely a 70-es évek végén és a 80-as évek elején csúcsosodott ki. A népesség stabilitását és növekedését az is támogatta, hogy kormányrendelet és párthatározat szabályozta, - pontosabban tiltotta és büntette a munkanélküliséget (**Közveszélyes MunkaKerülés**), viszonylag olcsón lehetett lakáshoz jutni (panel program), kedvezményes hitel-konstrukcióban családi házat építeni. Ugyancsak erős hatása volt a látszólagos politikai stabilitásnak mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban, és a központi költségvetés tényleges helyzetének eltitkolása. Ebben az időszakban még erős hatása volt a családi összetartozásnak. Megkönnyítette az anyaság vállalását az állam szerepvállalása, ami a bölcsődék és óvodák hálózatának kiépítésében, a napközis ellátást biztosító iskolai férőhelyek bővülésében jelent meg.

Igaz, hogy ezeknek a szociális feltételeknek a biztosítása jelentős mértékben megterhelte a központi költségvetést, és sokak szerint az egyik kiváltó ok volt, amely az ország túlzott mértékű eladósodásához vezetett, de a program végül is elérte a célját, mivel az ország lakossága folyamatosan növekedett.

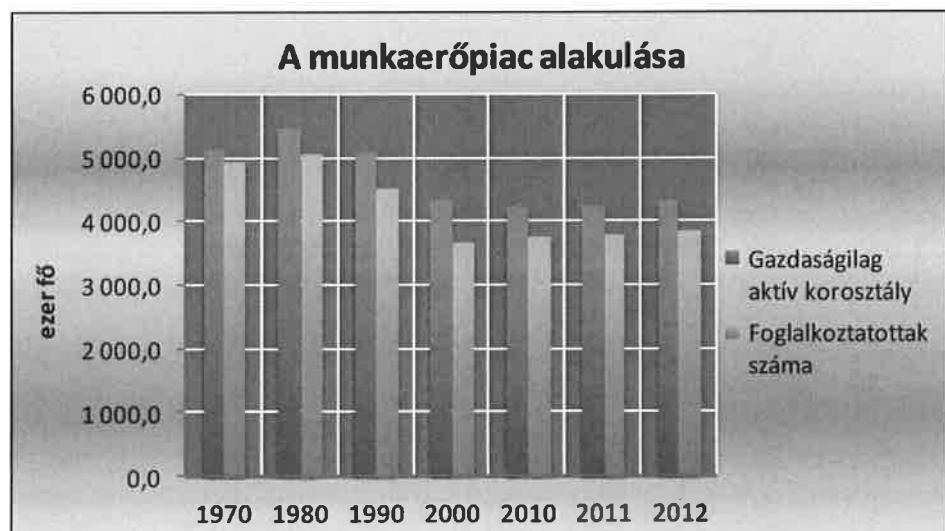
Az 1980. évi 10,7 milliós népességszám ezt követően fokozatosan csökkenni kezdett, és 2011-ben már 10 millió fő alá csökkent. Nem kívánjuk részletesen elemezni az okokat, viszont mindenképpen meg kell említeni néhány olyan ténytet, amely nagymértékben hozzájárult a népesség csökkenéséhez.

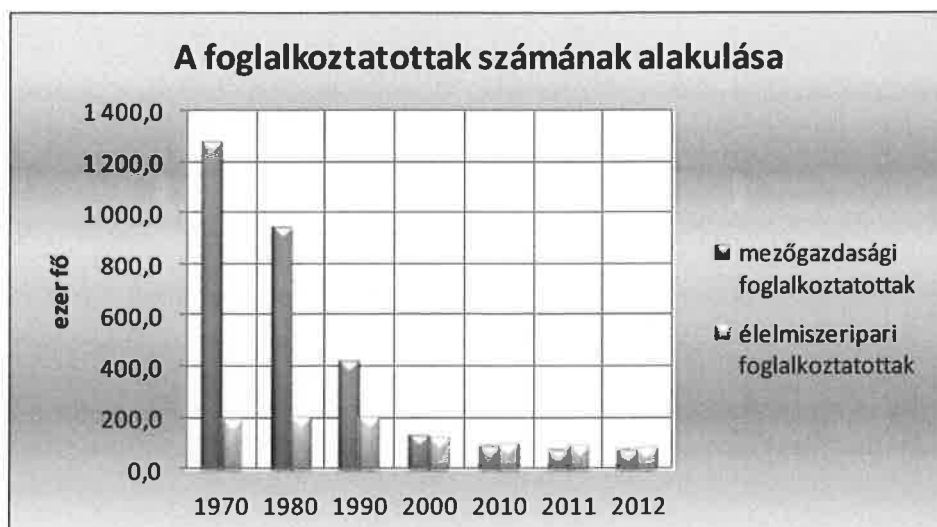
- Egyre feszültebbé vált a belpolitikai helyzet, a pártkormány egyeduralmát támadták a reformista törekvések, és a Szovjetunióban végbemenő változások, valamint a KGST és a Varsói Szerződés jelentőségének csökkenése.
- Jelentkeztek az ország eladósodásának a jelei, ezért és a politikai hozzáállás miatt csökkentek a szociális kiadásokra fordítható összegek.
- Csökkent a családok összetartó ereje, a romló anyagi helyzet miatt már a reprodukciós szaporodás is veszélybe került, egyre kevesebb lett a nagycsalád és egyre inkább a kétgyermekes, sőt az „egykes” családforma jelent meg.
 - Csökkent, és korban kitolódott a nők gyermekvállalási hajlandósága. Míg az összes nő lélekszáma alig változott, addig a szülőképes korosztály csökkenése megközelítette a 300 ezer főt. Ennél is katasztrofálisabb képet mutat a szülést vállaló nők számának radikális csökkenése és az a demográfiai torzulás, amely szerint egyes népcsoportok, - az állami támogatás megszerzése érdekében, - szülőgyárakká alakították át női hozzátartozóikat. Ugyanakkor a rendezett családban élők között az „egyke,” vagy a gyermektelenség „divatozik”. Amíg 1970-ben több mint 150 ezer nő vállalta a szülést és a gyermeket, addig ez a szám 2000-re 100 ezer alá csökkent, sőt 2011-ben már csak 88 ezer gyermek születését vállalták.

- A rendszerváltást követően, - bár arra lehetőség kínálkozott, - az ország nem lépett ki az adóság csapdából, sőt egyre több nemzetközi hitelt vett fel, ami tovább fokozta a lakosság elbizonytalanodását, a gyermekvállalási kedv csökkenését.

- Megjelent – sőt berobbant – a munkanélküliség, köszönhetően a felelőtlen privatizációnak, a privatizált létesítmények felszámolásának, a dolgozók elbocsátásának, a nemzetközi multi cégek térhódításának. A felszámolt vállalkozások helyébe nem létesültek – vagy csak alig létesültek – újak, így a munkanélküliségi mutatók egyre rosszabbak lettek, még nemzetközi szinten is. A fokozódó munkanélküliségi mutatók erősítették a családalapítási népszerűség passzivitását. Példaként az ország gazdaságának két húzó ágazatát, - a mezőgazdaságot és az élelmiszeripart - emelem ki. A nagyüzemi mezőgazdaság a rendszerváltás idején majdnem egy millió embert foglalkoztatott, ami napjainkra alig haladja meg a 75 ezer főt. Ez még akkor is elkészerítő, ha figyelembe vesszük a statisztikusok által becsült több mint 440 ezer megélhetési kényszerből „kitermelt” egyéni vállalkozót az ágazatban. Ugyanez vonatkozik az élelmiszeriparra is, bár számszakilag itt kisebbek a mutatók, de arányaiban hasonlóak, mint a mezőgazdaságban. Míg 1990-ben majd 200 ezer főt foglalkoztatott a világszerte elismert magyar élelmiszeripar, addig ez a foglalkoztatotti létszám napjainkra 80 ezer fő alá csökkent. Súlyosbító tényező, hogy a kiváló magyar szakemberek külföldön vállalnak munkát, és a szaktudás mellett a „gyártási titkokat is magukkal viszik.

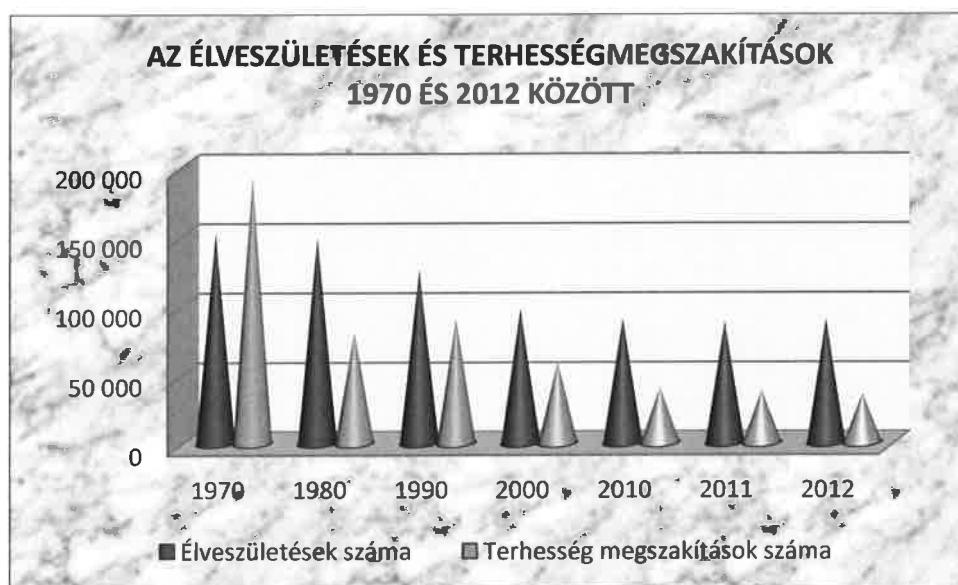

- Megjelent a tőkefelhalmozás, kialakult az új magyar oligarchia, akiknél az elsődleges szempont nem a munkahely létesítés, hanem a saját vagyon gyarapítása volt. Akik ennek ellenére is vállalkozásban gondolkodtak, azok mindent elkövettek a konkurencia tönkretételére, ami elsősorban a kisvállalkozások fokozatos csökkenéséhez, az ott dolgozók elbocsátásához vezetett, fokozva ezzel is a munkanélküliséget.
- Egyre nehezebben és drágábban lehetett – és lehet ma is – lakáshoz jutni, a lakótelepek kezdenek előregedni, azok fenntartása, korszerűsítése egyre nagyobb ráfordítást igényelt. Szinte teljes egészében felszámolták a szociális, rászorultsági alapon működő bérlakás rendszert, az újonnan épülő lakóparkok árai még a viszonylag jól kereső réteg számára is megfizethetetlenek, az átlagkeresetűek és a minimálbérből élők számára pedig elérhetetlenek.
- A családok anyagi helyzetének romlása tovább rontotta a helyzetet. A bankok hitelpolitikája, a magas kamatok, a devizahitelek miatti ellehetetlenedés sem ösztönzött - ösztönöz a gyermekvállalásra. A magas hitelkamatok elriasztották a vállalkozni akarókat, a család gyarapodását lehetővé tevő lakásra vágyókat.
 - Folyamatosan nőtt az infláció, egyre drágább lett az élelmiszer, szinte megfizethetlenné váltak a közműdíjak. Megfigyelhető, hogy az infláció növekedési üteme többszöröse a jövedelmének. A lakosság arra kényszerült, hogy rangsorolja a kiadásait, ezért az élelmiszerre fordított költségek elé helyeződtek a lakásfenntartás kiadásai, ugyanakkor az egészségügyre fordított kiadások alig-alig növekedtek. Ez általánosságban rányomja a bélyegét a lakosság egészségi állapotára, amely európai viszonylatban a sereghajtók közé „rangsorolja” az országot. A gyermekek eltartásával kapcsolatos kiadások az egekbe szöktek, növe-

kedtek a bölcsődei, óvodai és napközis ellátást biztosító díjak, ugyanakkor ezek férőhelyei egyre csökkentek. A szocializmus idején épült létesítmények állag egyre jobban leromlott, egyre kevésbé tudtak eleget tenni a megnövekedett igényeknek. Egyre több épület vált életveszélyessé, nem volt sem anyagi fedezet sem politikai hajlandóság a meglévők korszerűsítésére, ami miatt be kellett zárni azokat, viszont a helyükbe nem építettek újakat. Iskolákat zártak be, körzetesítették az oktatást, ezzel párhuzamosan romlottak a napközis ellátás lehetőségei.

- Jelentős mértékben változott a nők szemlélete az anyaság tekintetében. Egyre több nő vállal, vagy kénytelen munkát vállalni, sokan közülük vezető beosztásba kerülnek. Egyre jobban kitolódik a szülési kor a nőknél, mivel sokan előtérbe helyezik a karrierjüket, és csak másodlagossá válik számukra a család, a gyermek.

A korábbi korok felfogásával ellentétben nem elsődleges számukra a házasság, egyre többen élnek élettársi párkapcsolatban, de a „szingli élet ideál” is egyre jobban tért hódít. Az abortusz liberalizálása miatt sok nő él a lehetőséggel és veteti el a nem kívánt gyermeket, vagy szünteti meg a szerintük idő előtt bekövetkezett terhességet.

- A vidéki életmód és életfelfogás is változott. Egyre kevesebb a mezőgazdaságban az olyan családi gazdaság, ahol szükség van a sok gyerekre. Ezt egyebek között az olcsó, szabadon, - feketén, adózásmentesen alkalmazható - munkaerő (a munkanélküliség hatása), valamint a gazdaságok gépesítettsége okozza. Ezen kívül az is közrejátszik, hogy az alacsony hozamú gazdaságok bevétele nem teszi lehetővé nagyobb családok eltartását.

- Egyre több fiatal vállal külföldön munkát, a biztos anyagi háttér megteremtése érdekében. A bizonytalansági tényezők miatt ők nem vállalják a gyermekszüléssel, és neveléssel való kockázatot, a terhességet és a szülést csak a hazatérésüket követően, esetleg a lakáshelyzet megoldódása utánra tervezik. De az is gyakran előfordul, hogy a magyar szülők, már német, angol vagy ír, azaz „európai uniós” gyerekeket szülnek.
- Csökken a család összetartó ereje. Csökkenő tendenciát mutat a házasságkötések száma, ugyanakkor nő a válásoké.

Ennek okait ugyancsak a mindennapi élet bizonytalanságai indokolják, de ez a bizonytalanság kihat a gyermekvállalási kedvre is. A 15 éven felüli népességnél 1980-ban és 2013-ra ez százalékban kifejezve így alakul - nőtlen és hajadon 17,7 és 33,4; házasságban él 67,4 és 43,5; elváltak 4,7 és 11,8.

- A modern, felvilágosultnak tartott gondolkodás miatt nagymértékben csökkent a vallás, az egyházak családteremtő szerepe. Az Isteni parancsokat – miszerint – „sokasodjatok, szaporodjatok” erejét veszítette. Egyre jobban fokozódik a föld természeti kincseinek a kizsákmányolása. Az energiahordozók fokozatos kimerülése, a megélhetéshez nélkülözhetetlen ivóvízkészlet rohamos csökkenése, valamint a fogyasztói társadalom térhódítása szintén nem támogatja a családalapítási kedvet. Ugyanakkor (főleg Európában), csökken a hitbe vetett remények, az Isteni parancsok betartása, köztük a mértékletességé, amely segítene, megoldani az emberiség problémáját.
- Megfordult a születés és halálozási arány. 1970-ben közel 152 ezer születésre jutott 120 ezer halálozás, addig ez az arány 1980-as években kiegyenlítődött (148,7 és 145,4 ezer), 2012-ben pedig már 90 ezer születésre közel 130 ezer halálozás jutott.

Többek között ezek az okok - és még sok-sok más - vezetett a lakosság számának csökkenéséhez, és akadályozzák a természetes szaporodást, a népesség növekedését, a nemzet megerősödését.

A népességfogyás hatásai a társadalomra

Az anyag rész először általánosságban próbálja megismertetni azokat a negatív hatásokat, amelyek az ország gazdaságára hatnak, majd részletesebb vizsgálatot végez az élelmiszeripar két jelentősebb ágazatában, a sütő,- és húsiparban.

Először azt vizsgáljuk, hogy alakult a munkaerő-piaci helyzet Magyarországon.

A foglalkoztatottság alakulása 1990 és 2012 között

Népességadatok ezer főben

Megnevezés	1990	%	2000	%	2010	%	2011	%	2012	%
Népesség összesen	10 374,8	100,0	10 222,0	98,5	10 014,0	96,5	9 985,7	96,2	9 931,9	95,7
Gazdaságilag aktív korosztály	5 108,0	100,0	4 349,0	85,1	4 256,0	83,3	4 279,8	83,8	4 353,4	85,2
Foglalkoztatottak száma	4 527,2	100,0	3 690,3	81,5	3 781,2	83,5	3 811,9	84,2	3 877,9	85,7
munkanélküliek száma ¹	126,2	100,0	263,7	209,0	474,8	376,2	467,9	370,8	475,6	376,9
munkanélküliség aránya %	2,5	100,0	6,4	259,0	11,2	453,3	10,9	441,2	10,9	441,2

¹ 1990 előtt Magyarországon nem volt regisztrált munkanélküliség. 1990 = 100,0%

A gazdasági életet jelentősen befolyásolja a gazdaságilag aktív korosztály nagyságrendje, valamint azon belül a foglalkoztatottak aránya. A táblázatunk jól illusztrálja azt a szomorútényt, hogy a népességcsökkenést meghaladó mértékben, - 10,5%-kal csökkent a gazdaságilag aktív korosztály lélekszáma. Az össznépesség csökkenése 2012-ben 95,7% volt 1990-hez viszonyítva, míg a gazdaságilag aktívaké 85,2% volt, ugyanezen időszakban. Ha a mindenkori össznépességhez viszonyítjuk a gazdaságilag aktívak mutatóit, akkor ezek a számok a következőképpen alakultak: 1990-től → 85,1-83,3-83,8-85,2%. 2000-ben ezen belül a foglalkoztatottak száma is csökkent a gazdaságilag aktívokon belül (81,5%-ra), amely mutató ugyan 2012-re enyhe növekedést mutat, ennek ellenére sem éri el az 1990-es szintet (85,7%). *Még elkésőbbek az adatok, ha azokat az 1980-as évekkel vetjük össze. Ennek alapján a gazdaságilag aktív korosztály 80 % alá, míg a foglalkoztatottak aránya 76,5 %-ra csökkent.*

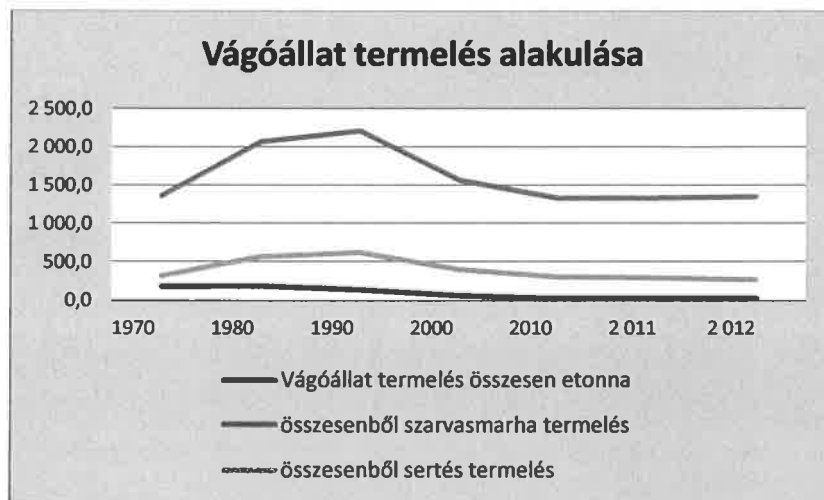
Mint köztudott a szocialista rendszerben nem lehetett munkanélküli magyar állampolgár. 1990-től ez is megváltozott, már abban az évben több mint 126 ezer fő volt a regisztrált munkanélküliek száma, mely 2000-ben már meghaladta a 474 ezer főt, és most is ezen a szinten tartózkodik.

A mezőgazdaság helyzete is romlik. Folyamatosan csökken a művelt területek nagysága, 6875 ezer hektárról 5335 ezer hektárra. Ebben közrejátszott a földtörvény megalkotása körül kialakult politikai polémia, majd késedelmes kihirdetése. Késleltette a törvény megalkotását a zsebszerződések semmissé tevő rendeletek meghozatala, valamint az Európai Unió ágazatilag illetékes szerveivel folytatott, - a mai napig tartó egyeztetés. Néhány, a mai napig nem tisztázott esetről arra lehet következtetni, hogy a művelésre alkalmas területek egy része azért nem lett megművelve, mert azokat telekspekulációs célokra akarták felhasználni.

Az Európa éléskamrájának kikiáltott, világszínvonalú magyar földművelés és állattenyésztés egyre gyorsabb ütemű hanyatlásnak indult. A földművelés korszerűsítésével, a modern gépek beállításával a gazdálkodók elérték a gabonafélék, ezen belül is a búza termelésének a növekedését, 2723-ról 4011 ezer tonnára, 480 ezer tonnával csökkent viszont a belöldi felhasználás, és 124 kg/főről 81 kg/főre csökkent a lakossági fogyasztás. Jellemző adat még a malomipar teljesítménye is. A vizsgált időszakban 410 ezer tonnával csökkent a liszttermelés. Ezek az adatok a népesség fogyásával, valamint az emberek anyagi helyzetének romlásával indokolhatók.

Külön tanulmányt érdemelne a vágóállat tenyésztés helyzete. A fogyasztók számának csökkenése mellett, még az egy főre jutó fogyasztás is jelentős mértékben visszaesett. A vágóállat tenyésztés 1980 - 1990-ben tetőzött 2210 ezer tonna össztermeléssel, melyben a marhahús részesedése 190 e.tonna, míg a vágósertés mennyisége 616 e.tonna volt, a lakosság pedig 1970-ben 10,2 kg marhahúst, 1980-ban 40,2 kg sertéshúst fogyasztott fejenként. 2012-re az össztermelés 1347 e.tonna, melyben a marhahús **26,4 e.tonnára**, a vágósertés 261 e.tonnára csökkent. Sertéshúsból a lakossági fogyasztás 15,3 kg-ot, marhahúsból pedig **csak 0,7 kg-ot** tett ki egész évben. A vágóállat termelésének csökkenéséhez jelentős mértékben hozzájárult az Unió szigorú állattartási feltételeinek bevezetése, és amelyet a kistermelők tökehiány miatt vagy nem tudtak, vagy csak nehezen tudtak teljesíteni és jelentős mértékben hozzájárult az eladósodásukhoz.

Súlyos gazdasági károkat okozott, növelte a munkanélküliséget, és anyagilag több ezer kisvállalkozást tett tönkre a külföldi konkurencia által indított hecckampány a magyar libatenyésztők ellen. A Négy mancs nevű „állatvédőnek” mondott egyesület hamis videofilmek készítésével „alátámasztott” rágalomhadjárata, és a Hajdú-bét Rt „csődbe vitele” hosszú évekre, talán évtizedekre visszavetette az addig húzóágazatként működő magyar libaexportot. Ugyanilyen káros hatása volt a Kelet-európai piacok leépítésének, valamint a Nyugat-Európából importált, közepes, vagy gyenge minőségű, de olcsósága miatt mégis keresett élelmiszertermékeknek. A piaci áru dömping felszámolására, illetve szabályozására csak nagy késéssel lépett a mindenkorai pénzügyi kormányzat, holott egy gyors intézkedési csomaggal kedvező piaci helyzetbe lehetett volna hozni a hazai gazdálkodó réteget.

Csökkenett az élelmiszeriparban és a mezőgazdaságban foglalkoztatott dolgozók száma, ami indokolható ugyan a termőterület csökkenésével, a gazdálkodás korszerűsítésével (gépesítés), de nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt sem, hogy a népesség csökkenése miatt kevesebb mezőgazdasági termékre van szükség.

Különösen igaz ez, az élelmiszer feldolgozó iparra. A csökkenő kereslet és az élelmiszeripari üzemek elhamarkodott felszámolása miatt, kevesebb dolgozóra van szükség, ezért a biztos megélhetés és a jobb kereset reményében egyre több szakmunkás vállal külföldön munkát. Külön ki kell hangsúlyozni, hogy elsősorban a szakmunkások hagyják el az országot, ezért a szakma felhígul, egyre kevesebb a jól képzett, tapasztalt szakember az ágazatban.

Ez a folyamat egyébként a gazdasági élet egészét érinti, hiszen a boldogulás reményében a szakképzett ápolónőktől kezdve a tudós társadalom prominens képviselőikig sokan lesznek „áldozatai” a fejlett országok „agyelszívó” tevékenységének. A magyarok munkamorálját, szellemi képességeit a világon mindenhol elismerik, a legtöbb országban keresik. Különösen káros hatással volt, és van ez a folyamat a magyar egészségügyre. Az alulfizetett orvosok és egészségügyi dolgozók tömegesen vállaltak kül-

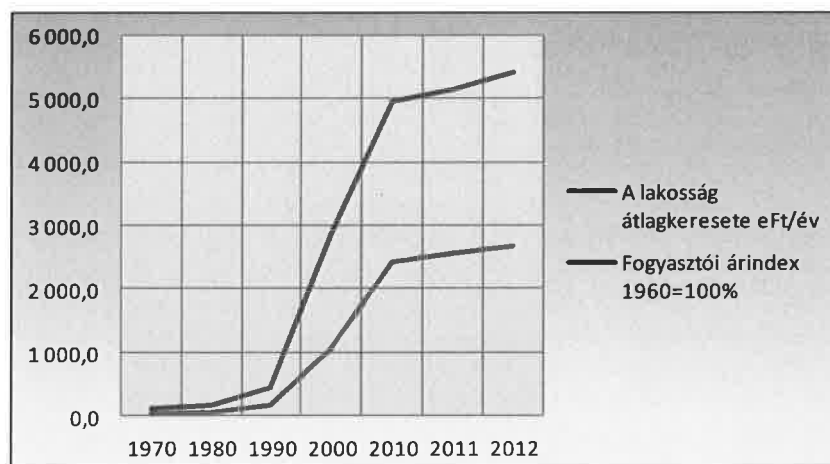
földi munkát, az itthon maradtak pedig a mesterségesen gerjesztett feszültségek áldozataivá válnak.

A demográfiai hullámvölgy az államháztartás valamennyi területén érezteti negatív hatását. Az iskolaköteles korosztály jelentős mértékű, 25,7%-os csökkenése vezetett odáig, hogy körzetesíteni kellett az általános iskolákat, a kis létszámúakat megszüntették, ennek következtében sok tanítót idő előtt nyugdíjaztak, vagy végkielégítéssel pályaelhagyásra kényszerítettek. Az újonnan életbe léptetett gyermekvédelmi törvények, a tanulásra „kötelezett,” beilleszkedésre és a társadalmi normák betartására képtelen rétegek miatt, megjelent az iskolákban a pedagógusok elleni erőszak, ami sok tanítót kényszerített arra, hogy vagy saját akaratából, vagy az ellenük felhozott indokolt-indokolatlan vádak miatt elhagyja a pedagógusi pályát.

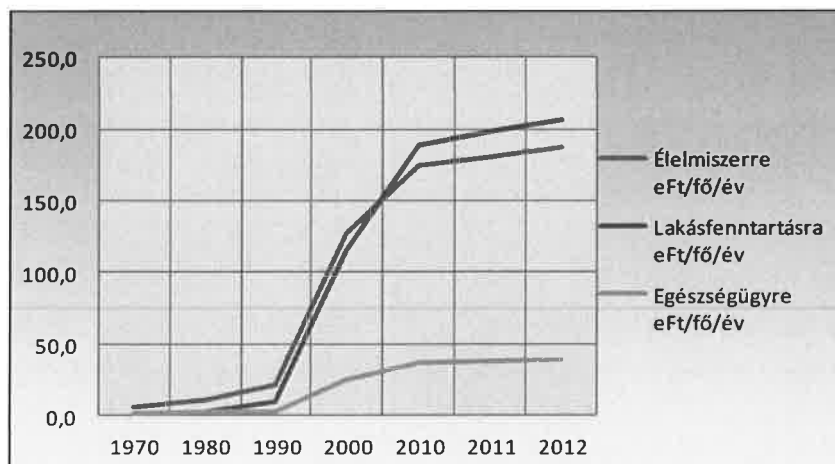
A lakosság jövedelmének és fogyasztásának jellemzői

A lakosság megtartásának egyik legfontosabb szegmense a jövedelmek alakulása, a megkeresett jövedelem vásárlóereje, az ehhez szorosan kapcsolódó infláció mértéke.

A keresetek és a fogyasztói árindex alakulása

A fogyasztói kosár kiadásainak alakulása a lakosság szempontjából fontosabb termékcsomagoknál

Amint az látható az infláció emelkedési üteme jóval meghaladja a keresetek növekedését. Az is igaz, hogy 2013 és 2014 inflációs előrejelzése szerint a növekedés mértéke nem haladja meg a keresetét, azaz megmarad a keresetek vásárlóereje, de nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy a húsz év alatt felhalmozódott életszínvonal romlást nem lehet csak a vásárlóerő szinten tartásával orvosolni. Nem állnak a rendelkezésünkre a 2013-as statisztikai adatok, de a kormányzati rezsicsökkentések és a 2014-re vonatkozó előrejelzések, a kormányzati szakemberek szerint, kedvezően befolyásolják az életszínvonal alakulását.

Nem hozott és hoz jelentős javulást a munkaerőpiac és a szociális juttatások „megreformálása”. Kevés az olyan beruházás, amely új, jelentős mértékű munkahely növekedést eredményez, ezért a piaci alapon működő foglalkoztatottság csak kis mértékben növekedett. Nem jelent megoldást a közmunka kiterjesztése, mivel ez csak elfedi, de nem oldja meg a nagymértékű munkanélküliséget.

A piacgazdaságot alapvetően befolyásoló tényező a lakosság vásárlóereje. Ha sok a munkanélküli, a szociális támogatásból, a minimálbérből élő fogyasztó, ha a jövedelmekhez képest magasak az árak, akkor alacsony a lakosságnak nincs „kedve” és lehetősége a költsékezésre. Az áru vásárlási hitelezések dömpingje jelentősen hozzájárult a lakosság eladósodásához, a hitelek visszafizetési kötelezettsége tovább rontotta a lakosság vásárló erejét. Különösen igaz ez a lakossági gépkocsi vásárlások tekintetében, hiszen a zömében devizahitelből finanszírozott eladósodás előre nem látott mértéket öltött, és sok családot hozott nehéz anyagi helyzetbe.

Az ország egyik legfontosabb munkaerő-piaci jellemzője az átlagkeresetek alacsony mértéke. A Magyarországra települő külföldi beruházók számára – az adókedvezmények mellett – az egyik legfontosabb szempont az, hogy kiváló képzettségű, nagy munkabírású alkalmazottakat alkalmazhatnak európai összehasonlításban „fél-harmad pénzen.” Ugyanakkor a nagy kereskedelmi láncok európai árszinten értékesítik áruikat, extraprofitot termelnek a magyar lakosság rovására. Azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az így keletkezett profitot kiviszik az országból – néhány esetben adózás nélkül – és a megszerzett hasznot nem forgatják vissza a gazdaságba, mivel nem áll érdekükben a munkahelyteremtéssel együtt járó munkanélküliség csökkentés.

A fenti helyzetkép igaz az energiaszolgáltató vállalatokra is. 2012-ig az energiaárak, emiatt a lakásfenntartási költségek emelkedtek a legnagyobb mértékben, az 1970 évi 1,3 eFt/fő/éviről 207,0 eFt/fő/évre, közel 200 szorosára nőttek. Hasonló a helyzet az élelmiszerfogyasztás területén is, itt a tárgyidőszakban az áremelkedés 180 szoros volt. Ugyanebben az időszakban a reáljövedelem – némi jóindulattal - csupán megkétszereződött. Ez is közrejátszik abban, hogy az egészség megőrzésére, a betegségek megelőzésére fordított összeg alig emelkedett.

Erős visszaesés mutatkozik az épített lakások számának alakulásában. Amíg 1970-ben 80,3 ezer lakás épült, ez tízezer lakosként 77,7 lakást jelentett, addig ezek az arányok 10 évenként a következőképp alakultak: 1980-ban némi növekedéssel 83,2 lakás épült, de ezután folyamatos csökkenés tapasztalható, így 1990-ben 42,2; 2000-ben 21,1; 2010-ben 20,8, de 2012-re ez a szám már csak 10,6. Ha ezt családokra vetítjük ki, akkor ez azt jelenti, hogy 10000 családra csak mintegy 30 épített lakás jut. Ez a helyzet jelentősen befolyásolja a családalapítási és gyermekvállalási kedvet, emellett egyre nő a szülőknél maradó, eltartott fiatalok száma. Természetesen az állásnélküli fiatalok sorsa többek között úgy alakul, hogy nem képesek, vagy csak súlyos kockázatvállalással képesek családot alapítani, és mindezek mellett még az eltartásuk is a szülők családi költségvetését – ami gyakran csak a nyugdíjból, vagy a szociális segélyből áll - terheli. Egyre gyakrabban fordul elő, hogy 30-40 éves fiatalok együtt élnek a szüleikkel, és ez mindennek nevezhető, csak generációs életvitel.

A jövő, és amit tenni kell azért, hogy azt elkerülhessük

Az ENSZ 2002-es előrejelzése a 10 milliós magyar népességszámot 2050-re 7,5 millióra prognosztizálja. Megállapítását a magyar, szülőképes női populáció 1,34-es átlagú szülési hajlandóságával támasztja alá. Tovább súlyosbítja a helyzetet, ha megvizsgáljuk a szülésszámok etnikai megoszlását. A prognózis ugyanis a teljes népességre terjed ki, nem foglalkozik olyan „apróságokkal,” mint annak az etnikai megoszlása. A vizsgálat időpontjában a 10 milliós népességből 900 ezer főre becsülték a cigány népességet. 2050-re a teljes népességből közel 2 millió fő lesz a cigány nemzetiségű, tehát az összes többi nemzetiség – köztük a magyarság – lélekszáma alig valamivel haladja meg az 5,5 milliót.

Tovább vizsgálva a problémát a következőket állapíthatjuk meg:

- Ha elfogadjuk az 5,5 milliós népességszámot és abból visszszámoljuk a gazdaságilag aktív népességet, akkor azt állapíthatjuk meg, hogy nem egészen 3,0 millió főnek kell eltartani a 2,5 millió gyermeket és időskorút, plusz a 2,0 millió cigány nemzetiségű lakost. Ez persze csak akkor igaz, ha elfogadjuk a jelenlegi arányokat, azaz, ha az eltartottak aránya 46,0% körül marad, és nem haladja meg a későbbiekben sem az 50,0 %-ot, valamint nem romlik tovább a szülési hajlandóság. Ezen arányokon az sem kozmetikázik sokat, ha a gazdaságilag aktív népességhez hozzáadjuk azt a 2-300 ezer cigányt, aki be- vagy visszavezethető a munkaerőpiacra. További veszélyt jelent a lakosság elvándorlása. A magyarsághoz hasonló demográfiai gondokkal küzdő nyugat-európai országok, örömmel honosítják a magas képzettségű szellemi és fizikai európai munkaerőt.

- A gazdaságilag aktív népesség drasztikus mértékű csökkenése magával vonja a vállalkozások számának csökkenését, ezzel kiesik az állam bevételeinek a többsége (vállalkozási adó), a foglalkoztatottak számának csökkenése pedig magával vonja a jövedelemadóból, a társadalombiztosítási befizetésekből és a nyugdíjjárulékokból befolyó összegek kiesését. Ez középtávon – 2030- 2035 - a nyugdíjak befagyasztását, az egészségügy támogatottságának a csökkenését eredményezi, hosszabbtávon pedig – 2050-re, mind a nyugdíjrendszer, mind az egészségügy csőd közeli állapotba jut, majd összeomlik. Ebből következően egyre nagyobb mértéket ölt a lakosság, és természetesen a magyar állami költségvetés elszegényedése.

A demográfiai tragédia elkerüléséhez, a magyarság megmaradásához vezető út első lépése az kell, legyen, hogy nyíltan és tiszta fejjel szembenézzünk a tényekkel, tegyük félre az álságos, liberális struccpolitikát. A nyugat-európai országok felrúgva a saját maguk által kidolgozott etikai kódexet, - a szabadság- egyenlőség-testvériség – hangzatos, de be nem tartott szólamát és úgy csábítják el a közép,- és kelet európai munkaerőt, hogy magas fizetést, lakást és a családtagok letelepedését is biztosítják. Ugyanakkor többszáz-millió eurót folyósítanak az érintett közép-kelet európai országoknak, azzal a céllal, hogy az országaikban „nem kívánatosnak” minősített cigány populációt helyben marasztalják. Ezután felvetődik a kérdés: milyen erkölcsi alapja lehet a magyar intézkedéseket bíráló, azokat elutasító „demokratikus” Európai Uniónak.

Nem szabad megengednünk, hogy a külföldi tőkéből támogatott, és befolyásolt pártok, valamint különböző „emberjogi” szervezetek véleménye és hozzáállása döntsön a magyarság fennmaradásának a kérdésében, mivel ők csak nyernek azzal, ha Magyarországról hozzájuk „menekülünk.” Ezekkel a „honosított” magas kvalitású értelmiségiekkel és szakmunkásokkal időt nyernek ahhoz, hogy a közép-kelet-európai országok kárára, - mivel ezek az országok mind erősen érintettek ebben a kérdésben - meghosszabbítsák saját haldoklásukat. A balliberális politika, és elvakult politikusai álmvilágban élnek Nem akarják tudomásul venni, hogy azt a cigányintegrációt, - amit már évszázadok óta nem sikerült elvégezni, - ők sem tudják az általuk javasolt a mindennapok realitását és a cigányság szokásait, jellemét figyelmen kívül hagyó eszközökkel megoldani.

Mi lehet a megoldás?

A mindenkori magyar parlament és kormányzat tekintse elsődleges feladatnak a demográfiai katasztrófa elhárítását. Tegye meg a szükséges lépéseket, olyan törvényekkel és rendeletekkel segítse elő a népesség „optimális” szaporodását, amelyek a nemzet, és nem a kibicek – akiknek, mint tudjuk, semmi sem drága - érdekeit szolgálják. A feladat nem lesz egyszerű, erőteljes nemzetközi ellenállásba fog ütközni, de ezt a hatalmon lévő

politikai elitnek kell megoldania, mert ezt a feladatot mindenáron el kell végezni. A teljesség igénye nélkül ezek a lépések a következők lehetnek:

1. A szaporodási mutatót a minimális 2,1 fölé, lehetőleg 2,5 szülőkorú nő/gyermek számra kell növelni. Ha ezt másképp nem lehet megoldani, akkor újra be kell vezetni a főállású anyaságot, visszaállítva az anyaság Isten által kinyilvánított fogalmát, elismertségét, tiszteletét. Az állam vegye alkalmazásba az anyákat a szociális juttatásokon túlmenően (GYES, GYED, családi pótlék, stb.) biztosítson számukra tisztességes jövedelmet, premizálja a három és több gyermeket nevelőket.
2. Az alkalmazásban álló apák minimálbérét emelje olyan mértékűre, hogy ne okozzon gondot a nagyobb lélekszámú család eltartása. A bérek megállapításánál a család bevételeinek összességét javasolt figyelembe venni.
3. A nők alkalmazásának kieséséből megüresedett munkahelyeket a munkanélküli férfiakkal lehet pótolni, ezzel elérhető a munkanélküliség erőteljes csökkenése, hiszen mind az anyák, mind az apák alkalmazásban állónak minősülnek.
4. A népesség megtartásának az egyik alapfeladata a lakáshelyzet megoldása. Létre kell hozni „egy olyan – állami bérlakás-építési és bérlakás-vásárlási rendszerrel karöltve működő – otthonteremtési program segítségével, amely bármely dolgozó vagy dolgozni szándékozó magyar család számára könnyen elérhető lenne. Ebben *a résztvevők akár a piaci ár harmadáért bérelhetnék lakást*, majd pár év után azt *bekerülési értéken vásárolhatnák meg*, igen kedvező, teljes mértékben kamattámogatott, állami hatterű forinhitel segítségével. A rendszer három irányban is pozitív hatást fejtene ki: egyrészt számos új bérlakást, házat és vidéki otthonot (beleértve a művelésre alkalmas területtel rendelkező tanyákat is) alakítana ki. Másrészt *fellendítené a válságban lévő, de a nemzetgazdaság megerősödése szempontjából kulcsfontosságú hazai építőipart*. Végül felmérné az üresen álló hazai ingatlanvagyonot, és megvizsgálná, hogy a több százezer üres hazai lakás és ház milyen tulajdonosi háttérrel bír, és ezek mekkora hányada válhat újra valódi otthonná”.⁴ Az országban több tízezerre tehető azoknak a lakásoknak és lakóépületeknek a száma, amelyek - különböző okok miatt - jelenleg üresen állnak. Ezeket a lakásokat állami, önkormányzat tulajdonba kell venni, fel kell újítani – akár a közmunka terhére is - és a nagy családot vállalóknak jutányos feltételekkel állagmegőrzés mellett bérbe adni, vagy értékesíteni. Ez már csak azért is szükséges, mert az üresen álló épületek állaga sokkal gyorsabban romlik, mint a lakottaké, ezáltal a nemzeti vagyon állóeszköz állományának értéke is jelentős mértékben romlik. A program sikere esetén újra életre lehet

⁴ A Jobbik 2014. évi választási programja Kimondjuk, megoldjuk 2014

- kelteni olyan falvakat, amelyek a kihalás és elvándorlás miatt fokozatosan elnéptelenednek, vagy már el is néptelenedtek.
5. Természetesen nem elég lakást biztosítani - a remélhetőleg növekvő lélekszámú családoknak, a megélhetésükhöz szükséges munkalehetőséget is meg kell teremteni. Ehhez elsősorban az ipar, jelentős mértékű decentralizációjára van szükség, elsősorban az építőipar, a kis, és középvállalkozások tekintetében. A megvalósítást nagymértékben elősegítheti az ezzel járó adminisztráció leegyszerűsítése, valamint a vállalkozások beindításához szükséges tőkefedezet kedvező hitelkonstrukciójának kialakítása. Az önkormányzatok a kedvezményes telekvásárlási lehetőségek, és az engedélyezési eljárások felgyorsításával támogathatják a folyamatot. A mezőgazdaságban újra meg lehetne honosítani a hagyományos, őshonos növény – és állatfajták feltámasztását. Az élelmiszer-feldolgozó ipar mellett, - aminek az újraélesztése nagy szerepet tölthet be a munkanélküliség enyhítésében is, - a kisgazdaság által megtermelt javakat, mikro vállalkozásokban, családi alapon lehet piacképes terméké feldolgozni. Növekvő kereslet mutatkozik a házi készítésű lekvárok, befőttek, aszalt gyümölcsök, gombák, valamint a házias jellegű húskészítmények iránt. Egyre több településen üzemelnek a kistermelői piacok, ahol ezeket, és a mezőgazdasági háztájiban megtermelt többlettermékeket (zöldségfélék, gyümölcsök, méz) értékesíteni lehet.
 6. Célirányossá kell tenni az oktatást. Alapvető ellátást kell biztosítani a bölcsődei és az óvodai férőhelyek tekintetében, hogy a dolgozni akaró nők ne kerüljenek hátrányos helyzetbe az esetleges férőhelyhiány miatt. Létre kell hozni bentlakásos iskolákat. Az általános iskolákban nem elég, ha írni és olvasni megtanítjuk - ha megtanítjuk – a gyerekeket.
 7. Ki kell építeni a települések infrastruktúráját. Nem elég, ha víz, gáz, villany van a falvakban, arra is oda kell figyelni, hogy a települések jól megközelíthetőek legyenek – jó minőségű közutakon. Legyen elérhető a háziorvosi szolgálat, a gyógyszertár, a fogorvos, a védőnők. Legyenek a mindennapi szükségletet kielégítő élelmiszer és mezőgazdasági boltok. Az alapvető tömegközlekedést is biztosítani kell, hogy a körzeti központok lakossági szolgáltatásai, kulturális létesítményei, stb. könnyen elérhetőek legyenek.

Zárszó helyett

A feladat adott. Meg kell menteni a magyar népet. Ahogy azt ismertettük a gondok megoldására nem számíthatunk külső segítségre, mert sem Európát, sem a világ országait nem érdekli a magyarság sorsa, sőt! Tudomásul kell venni, hogy

Magyarország sorsa a magyar nemzet kezében van!

Ha a külső nyomáshoz hozzávesszük még a belső, önmagát liberálisnak tartott ellenzéket is, akkor egyenesen megoldhatatlannak tűnik a feladat. Nehéz idők jönnek, kemény, és hálátlan munka vár a törvényhozókra, a kormányra és a végrehajtásban érintett szervezetekre. De a legnehezebb feladat a magyar családokra, a magyar asszonyokra hárul, hiszen rajtuk múlik a magyarság lélekszámának növekedése, ők tudják életben tartani a reményt.

Őseink közel másfél évezrede telepedtek le e hazában. Ne hagyjuk, hogy mi, - az utódok, - elprédáljuk őseink hagyatékát, a közöny, a karrier éhség, Európa országainak törekvése miatt. Fohászkodjunk együtt a Himnusz utolsó soraival:

*„Áld meg Isten a magyart, kit vészek hányának.
Nyújts feléje védőkart tengerén kínjának.
Balsors, akit régen tép, hozz rá víg esztendőt,
Mebűnhődte már e nép a múltat, s jövődőt!”*

Kölcsey Ferenc

Felhasznált irodalom

- Pokol Béla Európa végnapjai
 Kairosz Kiadó 2010
- Gyenei Mária Stratégiai gyerekek
 Népszabadság 1998. november 11.
- World Population Prospect ENSZ tanulmány 2002
- Janky Béla A gyerekvállalás időzítése a cigány nők
 körében
 Beszélő 10. évfolyam 1. szám 2005.
- Magyarország statisztikai évkönyve 1970, 1980, 1990, 2000, 2010,
 2011, 2012, www.ksh.hu
- Thilo Sarrazin Németország felszámolja önmagát
 Deutsche Verlags-Antalt. Berlin, 2010.

A statisztikai táblázatok jegyzéke

1.sz. táblázat	Az élveszületések alakulása a női népesség alapján
2.sz. táblázat	Népmozgalmi adatok a családot érintő események alapján
3.sz. táblázat	A keresetek és a fogyasztás alakulása
4.sz. táblázat	Mezőgazdasági és élelmiszeripari foglalkoztatottak és vállalkozások
5.sz. táblázat	A lakosság élelmiszerfogyasztásának alakulása

AZ ÉLVESZÜLETÉSEK ALAKULÁSA A NŐI NÉPSSÉG ALAPJÁN																					
Megnevezés	1970			1980			1990			2000			2010			2011			2012		
		%	%		%	%		%	%		%	%		%	%		%	%		%	
Népesség összesen	10 322 099	96,4	10 709 463	100,0	10 374 823	96,9	10 043 224	93,8	10 043 224	93,8	10 043 224	93,8	9 985 722	93,2	9 931 925	92,7					
Nők száma összesen	5 318 448	96,3	5 520 754	100,0	5 389 919	97,6	5 251 407	95,1	5 241 821	94,9	5 241 821	94,9	5 207 259	94,3							
Nők aránya az összesből %	51,5	100,0	51,6	100,0	52,0	100,8	52,3	101,4	101,8	101,8	101,8	101,8	52,5	101,8	52,4	101,6					
Szüllőképes korú nők száma	2 287 385	102,6	2 229 167	100,0	2 182 719	97,9	2 119 182	95,1	2 073 550	93,0	2 073 550	93,0	1 952 179	87,6	2 064 704	92,6					
összes nő arányában%	43,0	106,5	40,4	100,0	40,5	100,3	40,4	99,9	39,6	98,0	39,6	37,2	92,2	39,7	98,2						
Élveszületések száma	151 819	102,1	148 673	100,0	125 679	84,5	97 597	65,6	90 335	60,8	88 049	59,2	90 269	60,7							
- az összes lakos arányában	1,5	...	1,4	...	1,2	...	1,0	...	0,9	...	0,9	...	0,9	...	0,9	...					
ebből lányok	73 453	101,2	72 558	100,0	61 463	84,7	47 355	65,3	44 056	60,7	42 659	58,8	43 595	60,1							
lányok aránya%	48,4	99,1	48,8	100,0	48,9	100,2	48,5	99,4	48,8	99,9	48,8	99,3	48,3	99,0							

A NÉPMŰZGALMI ADATOK ALAKULÁSA A CSALÁDOT ÉRINTŐ ESEMÉNYEK ALAPJÁN

2.sz. táblázat																					
Megnevezés	1970			1980			1990			2000			2010			2011			2012		
		%	%		%	%		%	%		%	%		%	%		%	%		%	
Szüllőképes korú nők száma	2 287 385	102,6	2 229 167	100,0	2 182 719	97,9	2 119 182	95,1	2 073 550	93,0	2 073 550	93,0	1 952 179	87,6	2 064 704	92,6					
Élveszületések száma	151 819	102,1	148 673	100,0	125 679	84,5	97 597	65,6	90 335	60,8	88 049	59,2	90 269	60,7							
Szüllő nők aránya a szülőképes nők számához viszonyítva	6,6	99,5	6,7	100,0	5,8	86,3	4,6	69,1	4,4	65,3	4,5	67,6	4,4	65,6							
Terhesség megszakítások száma	192 283	237,7	80 882	100,0	90 394	111,8	59 249	73,3	40 449	50,0	38 443	47,5	36 118	44,7							
100 élveszületésre jutó terhességmegszakítás	126,7	232,9	54,4	100,0	71,9	132,2	60,7	111,6	44,8	82,3	43,7	80,3	40,0	73,6							
Halálások száma	120 197	82,7	145 355	100,0	145 660	100,2	135 601	93,3	130 456	89,7	128 795	88,6	129 440	89,1							
100 élveszületésre jutó halálozás	79,2	81,0	97,8	100,0	115,9	118,5	138,9	142,1	144,4	147,7	146,3	149,6	143,4	146,7							
Házasságkötések száma	96 612	120,3	80 331	100,0	66 405	82,7	48 110	59,9	35 520	44,2	35 812	44,6	36 161	45,0							
Válások száma	22 841	82,2	27 797	100,0	24 888	89,5	23 987	86,3	23 873	85,9	23 335	83,9	21 830	78,5							

A KERESZTEK ÉS A FOGYASZTÁS ALAKULÁSA 1970-2012

Megnevezés	1970		1980		1990		2000		2010		2011		2012	
		%		%		%		%		%		%		%
Népesség összesen ezer fő	10 322,1	103,8	10 709,4	100,5	10 374,8	100,5	10 222,0	99,0	10 014,0	97,0	9 985,7	96,7	9 931,9	96,2
A lakosság átlagkeresete eFt/év	26,7	184,4	49,2	184,4	161,4	605,1	1051,7	3 944,4	2430,9	9 116,8	2557,2	9590,5	2676,0	10036,0
Az egy főre jutó reáljövedelem indexe	159,0	216,0	135,8	245,0	154,1	220,0	138,4	241,0	151,6	253,0	159,1	261,0	164,2	
Az egy főre jutó fogyasztás indexe	150,0	208,0	138,7	238,0	158,7	229,0	152,7	277,0	184,7	279,0	186,0	275,0	183,3	
Fogyasztói árindex 1960=100%	107,0	165,0	154,2	456,0	426,2	2 851,0	2 664,5	4 943,0	4 619,6	5 137,0	4800,9	5 428,0	5072,9	
Kiadások élelmiszerre eFt/fő/év	6,5	10,8	166,4	21,3	329,3	127,6	1 970,4	174,6	4 943,0	180,6	2789,7	187,8	2900,0	
Kiadások lakásfenntartásra eFt/fő/év	1,3	2,7	212,0	9,7	766,0	115,4	9 105,9	189,4	14 939,4	198,1	15630,3	207,0	16334,8	
Egészségügyi kiadások eFt/fő/év	1,0	2,1	216,8	2,0	203,5	25,2	2 567,2	37,1	3 771,8	37,5	3812,8	39,6	4022,8	

MEZŐGAZDASÁGI ÉS ÉLELMISZERIPARI FOGLALKOZTATOTTAK ÉS VÁLLALKOZÁSOK												4. sz. táblázat		
Megnevezés	1970	%	1980	%	1990	%	2000	%	2010	%	2011	%	2012	%
Népesség összesen	10 322,1	96,4	10 709,4	100,0	10 374,8	96,9	10 222,0	95,4	10 014,0	93,5	9 985,7	93,2	9 931,9	92,7
Gazdaságilag aktív korosztály	5 127,0	93,7	5 470,0	100,0	5 108,0	93,4	4 349,0	79,5	4 256,0	77,8	4 279,8	78,2	4 353,4	79,6
Foglalkoztatottak száma	4 974,0	98,1	5 068,0	100,0	4 527,2	89,3	3 690,3	72,8	3 781,2	74,6	3 811,9	75,2	3 877,9	76,5
-a mezőgazdaságban	1 282,3	136,4	940,1	100,0	421,6	44,8	131,4	14,0	91,5	9,7	73,5	7,8	76,8	8,2
-élelmiszeriparban	191,2	96,6	197,9	100,0	198,9	100,5	122,8	62,1	95,2	48,1	93,7	47,3	79,5	40,2
Mg-i vállalkozások száma	4 270	227,7	1 875,0	100,0	1 412	75,3	39 160	**	420 179	**	432 266	**	447 407	**
-ebből egyéni vállalkozás	452	438,8	103,0	100,0	---	---	26 595	**	406 735	**	418 561	**	433 726	**
Az élelmiszeripari vállalkozás	4 122	158,9	2 594,0	100,0	2 309	89,0	8 378	323,0	11 692	450,7	12 076	465,5	12 214	470,9
- ebből egyéni vállalkozás	1 835	305,8	600,0	100,0	523	87,2	3 459	576,5	5 482	913,7	5 481	913,5	5 498	916,3
munkanélküliek száma ¹	126,2	0,0	263,7	209,0	474,8	376,2	467,9	370,8	475,6	376,9
munkanélküliség aránya %	2,5	...	6,4	259,0	11,2	453,3	10,9	453,3	10,9	441,2

¹ 1990-ig Magyarországon nem regisztráltak a munkanélküliséget

** A mezőgazdaság és élelmiszeripar privatizálása miatt 2000-re jelentősen megugrott a vállalkozások száma. Az egyéni vállalkozások adatai a mezőgazdaságban becslésen alapulnak

A LAKOSSÁG ÉLELMISZER FOGYASZTÁSÁNAK ALAKULÁSA

Megnevezés											5.sz. táblázat		
	1970	1980	%	1990	%	2000	%	2010	%	2011	%	2012	%
Mezőgazdasági terület ezer ha	6875,1	6626,5	96,4	6473,1	94,2	5853,9	85,1	5342,7	77,7	5337,2	77,6	5335,0	77,6
Gabona termés etonna	7 640,0	14 009,0	183,4	12 561,0	164,4	10 025,0	131,2	12 262,0	160,5	13 678,0	179,0	10 373,0	135,8
ebből búza	2 723,0	6 077,0	223,2	6 198,0	227,6	3 693,0	135,6	3 745,0	137,5	4 107,0	150,8	4 011,0	147,3
búzából lisztermelés	1 301,4	1 226,0	94,2	1 247,6	95,9	1 091,1	83,8	911,5	70,0	910,8	70,0	872,0	67,0
hazai felhasználású búzaliszt	1 281,9	1 196,9	93,4	1 198,5	93,5	913,3	71,2	831,7	64,9	800,8	62,5	810,2	63,2
lakossági fogyasztás kg/fő	124,1	111,8	90,1	106,1	85,5	89,4	72,0	83,2	67,0	80,3	64,7	81,3	65,5
Vágóállat termelés összesen etonna	1 360,0	2 066,0	151,9	2 210,0	162,5	1 566,0	115,1	1 329,0	97,7	1 333,0	98,0	1 347,0	99,0
összesenből szarvasmarha termelés	183,0	190,6	104,2	141,4	77,3	66,9	36,6	27,6	15,1	26,4	14,4	26,4	14,4
hazai felhasználásra	105,0	102,4	97,5	67,8	64,6	44,1	42,0	25,0	23,8	26,9	25,6	26,9	25,6
lakossági fogyasztás kg/fő	10,2	9,6	94,1	6,5	63,7	4,3	42,2	2,5	24,5	2,7	26,5	0,7	6,9
összesenből sertés termelés	312,0	564,3	180,9	615,9	197,4	397,3	127,3	300,6	96,3	288,4	92,4	261,0	83,7
hazai felhasználásra	307,4	430,9	140,2	401,5	130,6	285,7	92,9	253,4	82,4	247,1	80,4	247,1	80,4
lakossági fogyasztás kg/fő	29,8	40,2	134,9	38,8	130,2	28,0	94,0	25,3	84,9	24,8	83,2	15,3	51,3

Az 1970 évi adatok = 100%